సరళరేఖ

"నీ కోసం సరళొచ్చి వెళ్ళింది. అదే—స్టేట్ బ్యాంకు సరళ కాదు పి. హెచ్. డీ. సరళ. ఫ్లాస్కు—లో కాఫీ వుంది త్రాగు. బజ్జీలు తిన వుగా. తింటే టేబిల్ మీదే వున్నాయి. ఇవ్వాళ తమిళనాడులో అత్తయ్యా మామయ్యా వచ్చి వెంటనే బస్సులో పామర్రు వెళ్ళేరు. సుబ్బలు పనికి రాలేదా? నా వళ్ళు హూనం అయిందనుకో."

చెప్పులు స్టాండ్‌లో పెట్టి, హ్యాండ్‌బ్యాగ్ మేకుకి తగిలించి, కూజాలో నుంచి మంచినీళ్ళు తాగేలోగా ఆ రోజు విశేషాలన్నీ పూసగుచ్చే సింది అమ్మ.

"సరళిని కూర్చోమనక పోయావా" అన్నాను నోరుజారి-

"ఇంటి కొచ్చిన పిల్లని—అందులో నీ ఫ్రెండ్‌ని వుండమనా ఏం? బజ్జీలు పెట్టి, కాఫీ కూడా యిచ్చేను—తనే బంగారం కొట్లో పనుందని వెళ్ళింది-మళ్ళీ వస్తుందిలే—" అననే అంది అమ్మ-"నువ్వు కూర్చోమనే వుంటావు—నాకు తెలుసు"

"ఏదో మాట వరుసకి అన్నాను. సుబ్బులు ఈ పూటా రాలేదన్న

మాట-నేను స్నానం చేసి వచ్చి వంట ఇంటి పని చూస్తాను-నువ్వు వెళ్ళి రెస్టుతీసుకో" అని అవిట్టి అనునయించేను.

"నీ మొహం—అక్కడ చేసీసే సీ వచ్చి ఇంకేం చేస్తావు-సరళొచ్చే సరికి స్నానం అదీకానీ—ఇంకేం పనిలేదులే—" అంది.

ఇది మా యిద్దరికీ మామూలే-

సరళది చిన్నప్పటినుంచీ ఫస్ట్ర్యాంకే—ప్రతి క్లాసులో—అది ప్రతి టెక్స్టుబుక్‌నీ అవళాన బట్టీపేసేసేది—దాని బట్టీ వేసే శక్తికి మేం తెగ ఆశ్చర్యపడేవాళ్ళం- ఒక్కో తెలుగు పద్యం-ఒక్కో ఇంగ్లీషు పద్యం—అది ఫుల్‌స్టాప్‌: కామాలు—కోలన్లు హైఫన్లుతో సహా వున్నదున్నట్లు చెప్పే సేది. కాలేజీలో చేరాక పుస్తకాలు పెద్దవైనా బట్టీ మాత్రం మానలేదు.అది అలా అస్తమానం చదువుతుండడం వలన దాన్ని పు-పు సరళ—అంటే పుస్తకాల పురుగు సరళ అనీ— బట్టీ సరళ అనీ ఏడించేవాళ్ళు. ఎవరికైనా పొరపాటున క్లాసు ఫస్టువస్తే అక్కడికక్కడే ఏడ్చేసేది-అందుకని ఉడుకు మోతు సరళ అని కూడా కొంతమంది అనేవాళ్ళు-బి. ఏ.లో గోల్డు మెడల్ సంపాదించినప్పుడు మా ప్రిన్సిపాల్ "నువ్వురీసర్చి చేస్తావోయ్ సరళా!" అని దీవించినప్పుడు అక్కడ మేం అందరం వుండడాన, దాన్ని అప్పటినించి పి. హెచ్. డీ. సరళ అనీ, రీసెర్చి సరళ అని అనేవాళ్ళం-గోల్డుమెడల్సూ సర్టిఫికెట్లు యిచ్చిన బలంతో ఎలాయితేనేం సరళ పిహెచ్ డి చెయ్యనే చేసింది. తెలుగు వ్యాకరణంలో ఏదో విశేషంమీద - రీసెర్చి పి. హెచ్. డి. సరళ పేరు శాశ్వతం చేసేసింది-అంతేకాదు తను చదివిన కాలేజీలోనే ఉద్యోగం సంపాదించి—ప్రస్తుతానికి యు. జి. సి. స్కేలు డ్రా చేస్తూంది-సరళని చూసి ఈమధ్య ఓ సంవత్సరం దాటినట్లే వుంది-డబ్బు బాగా కూడబెట్టిందిగానువును బంగారం కొనడానికీ వెళ్ళింది అనుకున్నాను.

నేను అలా దాన్ని గురించి ఆలోచిస్తూండగానే రిక్షా దిగి లోపలికి

వచ్చింది సరళ—వచ్చీ రావడంలోనే "ఎన్నాళ్ళకెన్నాళ్ళకి"అని కౌగలించేసుకుంది-సరళలో ఏదో మార్పు వచ్చిందనిపించింది నాకు.

"ఊరకరారు మహాత్మనులు" అన్నాను.

"తెలుగు మాట్లాడావంటే చంపేస్తాను—నీ బొంద తెలుగూ నువ్వూనూ-" అని మొట్టికాయ వేసింది.

సరళేం మారలేదు-అది తెలుగులో గ్రామర్ మిస్టేక్ వస్తే చచ్చినా ఊరుకోదు.

నువ్విప్పుడు నాతో బజారుకి రావాలి—త్వరగా తయారు కావాలి" అన్నది కూర్చుని హ్యాండ్‌బాగ్ తీసి అందులోనుంచి ఓ కవర్లకట్ట యివతలకి లాగింది.

"ఓహో! ఆనందమానందమాయెనే-మా సరళమ్మ పెళ్ళికూతురాయెలే" అని పాట అందుకున్నా.

"అవునుగానీ పద త్వరగా" అని కవర్లకట్టలో నుంచి ఎడ్రస్ కవరొకటి తీసి చేతికిచ్చింది—కవరు నాలుగు వైపులా సెంటు కలిపిన పసుపు బొట్లు-నిజంగా ఆనందమానందయాయెనే-కవర్లోంచి కార్డు తీయకుండానే "అతనెందులో పి. హెచ్. డీ.-తెలుగా ఇంగ్లీషా? ఆర్ట్సా, సైన్సా డాక్టరా, ఇంజినీరా?" అన్నాను.

"నువ్వింకా పాతకాలపు కుళ్ళకంపే కొడుతున్నావ్!" అంది సరళ.

దాని అలంకరణలో మార్పుకీ, దాని కళ్ళల్లో వెలుగుకీ, మాటల్లో హుషారుకి అర్థం యిదన్నమాట!

"అతనెవరో ఏం కాదు-డాబా గార్డెన్స్‌లో ఫాన్సీ షాప్‌వుంది చూశావా? శంకరం మామయ్య అని నీకూ పరిచయం చేశానే-అతనే, చదువంటావా ఎం. ఏ. బి. ఎఫ్."

అపును శంకరంగార్ని నాకు పరిచయం చేసినప్పుడు కూడా అతని డిగ్రీ ఇలానే చెప్పింది సరళ- నేను ఇంటికి వచ్చి చాలా అమాయకంగా మా తమ్ముడ్ని "ఎం. ఏ. బి. ఎఫ్" అంటే ఏమిట్రా?" అని అడిగేను.

అప్పుడు వాడు అర్జంటుగా, హాలులో పేపరు చదువుతున్న మా నాన్నగారి దగ్గర కెళ్ళి- "అబ్బో! మా చిట్టి తెలివే వేరు-దాని ఐ. క్యూ బ్రహ్మాండం- అందుకే బ్యాంక్ ఆఫీసర్స్ పరీక్ష యిట్టే ప్యాసైపోయి ఆఫీసరైంది అని చెబుతారే చూడండి ఆవిడ ఐక్యూ: ఎం. ఎ.బి ఎఫ్ అంటేనే తెలీదట!" అని వెక్కిరించేడు.

వాడికి పాపం ఇంజినీరింగ్ ఎంట్రెన్సులో ర్యాంక్ నాలుగక్షరాల మీద వచ్చింది అప్పటినించే ఉడుకు మోత్తనం. హెచ్చింది.

"అదా చిట్టీ-అదేమిటంటే మెట్రిక్యులేషన్ ఎప్పియర్డ్ బట్ ఫెయిల్డ్ అన్న మాట!" అని వివరించేరు మా నాన్నగారు.

"ఇదెలా కుదిరిందోయ్-" అన్నాను నేను సరళని.

"నువ్వు కూడా ఇలా ఆశ్చర్యపడతావనుకోలేదోయ్—అయినా తరువాత మాట్లాడదాం. పద—పద-" అని తొందర చేసింది.

"ఏం కొంటావ్!" అన్నాను—

"ఇదుగో. ఇప్పుడే ఈ గాజుల జత తీశాను—ఈ వుంగరం కూడా తీశాను-ఇక పట్టు చీరెలు తియ్యాలి—పదపద-అందుకే పనికట్టుకుని బెజవాడొచ్చాను-" అంది-ఇద్దరం బజార్లోకి వచ్చాం. వెయ్యిరూపాయల్లో పెద్ద అంచున్న జరీ పట్టు చీరె కావాలట-రెండు వైపులా పెద బార్డరుండాలట-వెయ్యిరూపాయలకి మించరాదట. ఎర్రదైతే మరీ బాగుంటుందట—షాపులన్నీ గాలించి గాలించి చివరికెలాగో సాధించాం. నన్ను ఇంటి దగ్గర దిగబెట్టి వెడుతూ- "పెళ్ళి పన్నెండున కదా! నువ్వు పదకొండే రావాలి-" అని చెప్పింది-

"తప్పకుండా" అన్నాను - ఎందుకంటే సరళ నాకు ఐదో క్లాసు నించే స్నేహితురాలు—టీనేజి దాటి-ట్వంటీ కూడా గడచి ఇప్పుడు థర్టీస్లోకి వెళ్ళబోతున్నాం-అప్పుడు మా చిన్నప్పుడు మా ఇద్దరికీ మధ్య రహస్యాలుండకూడదని ప్రమాణం చేసుకున్నాం. మా అమ్మా నాన్నలతగాదాల దగ్గర్నుంచీ ఇంట్లో విశేషాలన్నీ ఒకళ్ళకొకళ్ళం చెప్పేసుకునే వాళ్ళం ఇప్పుడైనా కలుసుకున్నప్పుడు కష్ట సుఖాలు కలబోసుకోవడం మాకు అలవాటే. బహుశా సమయం లేకపోవడం వలన తన పెళ్ళి విశేషాలు సరళ చెప్పలేదేమో అని సరిపెట్టుకున్నాను.

మరునాడు బ్యాంక్ నుంచే ఇంకో స్నేహితురాలు జయలక్ష్మికి ఫోన్‌చేసి సరళ పెళ్ళి సంగతి చెప్పాను.

"అవునోయ్ - సరళ ఎప్పుడో పెళ్ళి చేసుకుంటుందని మేం అనుకుంటూనే వున్నాం- వాళ్ళ అమ్మా నాన్నా మరీనూ కొడుకు పైసా పంపడం లేదని దీని సంపాదనంతా వాడేసుకుంటున్నారు టీవీ కూడా కొన్నారు తెలుసా? దాని బ్రతుక్కి ఓ గమ్యం ఎలానుకున్నారు? అంది జయ.

"బ్రతుక్కి పెళ్ళేనా గమ్యం?" అనే ప్రశ్న ముందు ఓ చిన్న బిందువులా మెదడులో మెదిలి - చివరికి మెదడంతా ఆక్రమించేసింది.

కొడుకులు వేరు కూతుళ్ళు వేరూనా? కొడుకుల సంపాదన తినవచ్చు గానీ కూతుళ్ళ సంపాదన తినకూడదా? కొడుక్కి చెప్పించిన చదువే కూతురికీ చెప్పించారు. ఆమెకన్న అతనికెక్కువేం చేశారని! ఈ విషయంలో అమ్మ నన్ను పరాయిదాన్ని, చేయడాన్ని నేను సహించలేక పోయేదాన్ని.

"దాని డబ్బు వాడకండి" అంటూ అస్తమానూ గొడవ చేస్తూనే వుంటుంది. మా అన్నయ్య జీతం తేగానే వాడి ఖర్చుకిచ్చి తక్కినది తను

తీసేసుకుంటుంది. అమ్మ - ఓసారి అన్నయ్య పుట్టిన రోజుకి నేను బట్టలు కొంటే దానికి అమ్మ చాలా రాద్ధాంతం చేసింది. అన్నయ్యకి కోపం వచ్చింది, అన్నయ్యని ఎలాగో బ్రతిమిలాడి కోపం పోగొట్టాను గానీ అమ్మతో వారం రోజులు మాట్లాడలేదు.

"నీమంచి కోసమేనే!" అమ్మ ఓరోజు ముక్కుచీదేసింది. అప్పుడు నేను అమ్మకి ఓ షరతు పెట్టాను. ఏదైనా ఆకేషన్ వచ్చినప్పుడు నేను ఎవరికైనా బహుమతి కొంటేతను మాట్లాడకూడదని. సరేనంది.

"ఏం లేదు చిట్టీ! నీ బ్రతుక్కి ఓ దారి ఏర్పడాలని" అంది అమ్మ అప్పుడు. "దారి ఏర్పడ్డం" అంటే పెళ్ళి చేసుకోడం! పెళ్ళి సంబంధాల వేట సాగుతూనే వుంది మా ఇంట్లోనూ.

"అతను బాగానే వున్నాడుగానీ-మరీ పెద్ద కుటుంబం. అక్కలూ, చెల్లెళ్ళూ అయిందుంది. ఏమో అంత కుటుంబంలో అమ్మాయి సుఖ పడదు" అనేవాడు నాన్న.

"మనమ్మాయికి వెయ్యిపైనే జీతం వస్తోంది గదండీ అతని సంపాదనంతా వాళ్ళకి పెట్టినా! కుర్రవాడు ఈడూ జోడూగా వున్నాడు." అన్నది, అమ్మ "నీకు తెలీదు వూరుకో నాళ్ళ బేరాలు అవీ చూస్తుంటే నాకు వాళ్ళు దీని ఉద్యోగం కోసమే చేసుకుంటున్నారనిపించింది. పెళ్ళి కాగానే జీతం తెచ్చి దోసిట్లో పొయ్యమనే దెంత మంది? ఏమైనా ఆ ఫామిలీ కల్చర్ నాకు నచ్చలేదు. ఏమంటావ్ చిట్టీ!" అన్నారు నాన్న.

"అవును నాన్నా." అన్నాను నేను.

ముఖం ఎర్రగా వుంది, కళ్ళు బాగున్నాయి, ఎత్తూ లావూ సరి పోయింది. కానీ, అతని సంస్కారం, సహృదయం, నాకేం తెలుసు? ఎన్నో వందల మైళ్ళ అవతల పెరిగి. వచ్చి మెళ్ళో తాళికట్టి సాంబ్రాణి కడ్డీలు వెలిగించి. దీపం ఆర్పేస్తే ఆ మనిషి కౌగిల్లో నేనెలా కరిగిపో

గలను? నాన్న మాటలకి నేనందుకే తాళంవేసేను. కొన్ని సంబంధాలు అలాపోగా తరువాత నేను పెళ్ళి చూపులకి కూర్చోనని తిరగబడిపోయాను. ఓ ఏడాదిగా ఇది మా ఇంటి చరిత్ర.

సరళ పదకొండుకి రమ్మంటే నేను పదినే బయల్దేరాను, పది ఆదివారం వచ్చిందని. నా కోసం ఎవరూ స్టేషన్‌కి రాలేదు, వైజాగ్ నాకేం క్రొత్తకాదు, అందుకని నేనే వెళ్ళగలిగాను. వాకిట్లో పందిరీ పచ్చితోరణం. సందడీ, సంరంభం నాకేం కనిపించలేదు. ఈ రోజుల్లో పందిళ్లేం వుంటాయి. పెళ్ళికి - గంట ముందొస్తుగా షామియానా వేస్తారు తప్ప అని సర్ది చెప్పుకొని లోపలికి వెళ్ళేను పెళ్ళికొడుకు పరాయి వాడేం కాడు. రక్తం పంచుకుని పుట్టిన తమ్ముడు సరళ తల్లికి. అయినా ఆవిడ ముఖంలో నేనాశించిన సంతోషం లేదు, సరళ తండ్రే కొంచెం హుషారుగా కనిపించేడు.

పెళ్ళికి సరళ వదినె రాలేదు, అన్న వచ్చాడు.

"ఏమిటో దీని తొందర, పెళ్ళికొడుకులకి దేశంలో కరువొచ్చినట్లు. మా మరదలికి ముప్పైఆరు. మొన్న సోమవారం పెళ్ళి జరిగింది. దీనికింకా ముప్పై ఒకటేగా తొందరపడి ఆ శంకరంగాణ్ణి కట్టుకోకపోతేనూ!" అని దీర్ఘం తీశాడాయన.

"సంపాదనంతా చెల్లెళ్ళకీ, తల్లికీ తండ్రికీ ఖర్చవుతోందని ఆడ పిల్లలకి బాధ అని వో చురక అంటించింది సరళ చెల్లెలు. వాళ్ళ మాటల తీరు నచ్చక నేనక్కణ్ణుంచి వెళ్ళేను.

సాయంత్రం ఎవరో స్నేహితురాలికి పెళ్లి కార్డు యిచ్చే నెపంమీద మేం ఇద్దరం శంకరం యింటికి వెళ్లేం.

శంకరానికి తండ్రి లేడు, తల్లి వలన ఏమీ ప్రయోజనం లేదని. సరళ తల్లి ఆమెని కనిపెట్టివుండదు.

"ఏం అమ్మమ్మా, నేను సరళని" అని పలకరించింది సరళ. ఆవిడకి చూపు సరిలేదు కాబోలు.

"నా బంగారు తల్లే, పెళ్లి కూతుర్ని చేశారా!" అని చెంపలు నిమిరింది.

"ఇంకా లేదు, రేపు. ఇదిగో నీ కోసం పట్టుచీర తెచ్చాను. రేపు కట్టుకొని పెళ్లికి రా!" అని చేతిలో ప్యాకెట్ ఆవిడ చేతిలో పెట్టింది.

శంకరం స్నానం చేసి వొచ్చినట్లున్నాడు.

"ఎంత తొందరే నీకు- అప్పుడే వచ్చేవ్!" అన్నాడు. సరళని చూసి అతని మొహం సంతోషంతో పొంగడం నేను గమనించాను.

"మా ఫ్రెండ్‌కి పరిచయం చేద్దామని" అని నవ్వింది. నవ్వి లోపలికి వెళ్లింది. వెళ్లి కాఫీ కలుపుకొచ్చింది. కాఫీ త్రాగుతూ చెప్పింది. కాలేజీకి సెలవు పెట్టి ఎన్నోసార్లు ఇక్కడ కూర్చుని కాఫీ త్రాగుతూ కబుర్లు చెప్పానని—

"నేను డబ్బు పుట్టింటికి ఇవ్వవలసి వస్తుందని మామయ్యని చేసుకుంటున్నానని మా వాళ్ళకి అపోహ! మామయ్య ఏమన్నాడో తెలుసా! పెళ్లి అయినా నువ్వు ఇవ్వాలనుకుంటే నీ జీతం మొత్తం వాళ్ళకే యివ్వు. అదంతా నీ యిష్టం—అని ఒకే తల్లి కడుపున పుట్టినా అమ్మకీ, మామయ్యకీ ఆలోచనల్లో తేడా!" అంది సరళ.

శంకరం బట్టలు వేసుకుని వచ్చి మా దగ్గర కూర్చున్నాను. సరళ ప్రక్కన కూర్చుంటే వాళ్లిద్దరూ ఒకరికోసం ఒకరు పుట్టినట్టు వున్నారు.

సరళ పెళ్లి చాలా నిరాడంబరంగా జరిగిపోయింది. అంతేకాదు. మరో ఆశ్చర్యం ఏమిటంటే, పెళ్లి తరువాత ఏ వేడుకా లేకుండా అదే సాయంత్రం సరళ తన పెట్టె తీసుకుని శంకరం యింటికి వచ్చింది. ఆ రాత్రే వాళ్లిద్దరూ మెయిల్ ఎక్కి హనీమూన్‌కి వెడుతూంటే నేనూ వాళ్ళతోనే బయలుదేరి విజయవాడలో దిగేశాను.

సాయంత్రం బ్యాంక్ నించి రాగానే అమ్మ పెళ్ళి విశేషాలు అడిగింది—

"మనసిచ్చి పుచ్చుకోవడానికి చదువులు అడ్డులేవు, మనసు ముఖ్యం అని కదా మీ సరళ ఉద్దేశ్యం!" అంది అమ్మ. "అవునను కుంటాను" అన్నాను నేను. రాత్రి ఆలోచిస్తూ పడుకున్నాను. కిటికీలో నుంచి నక్షత్రాలు కనిపిస్తున్నాయి. సరళ పుస్తకాల పురుగు అయితే కావచ్చు. అది పట్టుదల మనిషి, విజ్ఞత కల మనిషి అనిపించింది.

ఆమె సంపాదన కోసం తల్లీ తండ్రీ పెళ్ళి వాయిదా వేస్తున్నారని సరళకి తెలుసు, చదువు తక్కువ అనే నెపంతో శంకరానికి యివ్వకపోతే సరళ ఇంకెవర్నీ చేసుకోదని వాళ్ళు అర్థం చేసుకుని,శంకరాన్ని చేసుకుంటే మేం నీతో మాట్లాడం అని శపథం చేశారనీ గ్రహించింది.

మనుష్యుల్ని నడిపించేది డబ్బు. ప్రేమల్ని పెంచేదీ కూడా డబ్బే.

తండ్రి పెన్షన్ ఇంటి ఖర్చుకి చాలు. కానీ తక్కిన పిల్లల చదువులకి. వాళ్ళ పెళ్ళిళ్ళకి చాలదు. ఎదిగి వచ్చిన మగవాడు రెక్కలు చాచి ఎగిరిపోయాడు. అతడు ఆరు నెలలకొకసారి అతి కష్టంమీద అయిదు వందలు పంపితే ఎక్కువ. అందుకే సరళని చెయ్యిదాటి పోనీకుండా వుండడానికి వాళ్ళు "శంకరం వద్దు పెద్ద సంబంధం చూస్తాం అంటారు. పెద్ద సంబంధానికి సరళ వొప్పుకోదని తెలుసు. నాకు తెలుసు, సరళ జీతం రాగానే వాళ్ళకి అంతో ఇంతో సర్దుతుంది దానికి శంకరం అభ్యంతరం చెప్పడు. అతనికి సరళ జీతం మీద ఆధారపడాల్సిన అవసరం లేదు. సరళ డబ్బు యిస్తుంటే వాళ్ళ రాక పోకలు మొదలౌతాయి. చుట్టరికాలు పునరుద్ధరింపబడతాయి. తాత్కాలికావేశాలు చల్లారతాయి.

రెండు రోజులు పోయాక ఓ రోజు అమ్మ భోజనాల దగ్గర అంటోంది.

"ఏమండీ! మా పినతల్లి కొడుకు కృష్ణ బాగుంటాడు, వాళ్ళకి ప్రైస్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ వుంది. ఇల్లూ వాకిలీ వున్నాయి. నెలకి వెయ్యిపైనే సంపాదిస్తాడు. మన చిట్టిని చేసుకుంటాడేమో కనుక్కుందామా!" నాన్న తెల్లబోయారు.

"ఏమిటి నువ్వనేది-వాడు చదివిలది ఇంటరే! మొన్న ప్రయివేట్‌గా బి. ఏ. చదివాడు-నెగ్గాడో, లేదోగాని,"

"చదువు దేముందండీ-మనసులు కలవాలిగానీ-"

"ఓహో? అయితే మా చిన్నక్క కొడుకు లేడూ మోహన్! వాడి కిద్దాం-"నాన్నది వెక్కిరింపో నిజమో అర్థం కాలేదు.

"ఏం సరళ పి. హెచ్. డి. చేసి, ఎస్సెల్సీ ఫెయిల్ అయినవాడిని చేసుకోలేదూ?" అంది అమ్మ.

"ఓహో! అదా సంగతి!" నాన్న నవ్వారు.

"పిల్లదాని డబ్బుకోసం చెయ్యిట్టేగని నలుగురూ అనుకుంటారండీ" అంది అమ్మ ఆవేదనగా.

నాన్నయేమీ మాట్లాడలేదు.

"కృష్ణ దొరబాబులా వుంటాడు! పెళ్ళయినాక ప్రయివేట్‌గా చదువుకోకూడదా ఏం?" అంది అమ్మ మళ్ళీ.

అమ్మ అలా ఎందుకన్నదో నాకు తెలుసు. మా అమ్మ చెల్లెలు-అంటే మా పిన్ని తనకన్న తక్కువ చదివిన అయన్ని చేసుకుని ఆయన చేత బలంవతాన చదివింది. అందుకని!

నాకు నవ్వొచ్చింది.

"ఏ ఈడుకా ముచ్చట అన్నారు!" అని అక్కడనించి వెళ్ళిపోయింది అమ్మ-

సాయంత్రం మా మామయ్య, అత్తయ్య వచ్చేరు. ఆయన తన

తన ఫ్రెండు కొడుకు వున్నాడనీ, అతనికి మంచి ఉద్యోగం అనీ యాభై వేలిస్తే చాలనీ-చెప్పేడు.

"యాభై వేలయినా ఫరవాలేదన్నయ్యా! అది దాచుకున్న డబ్బే నలభై వేలున్నాయి, ఇంకో పాతిక మేం వేసుకుంటాం. నువ్వు ఈ సంబంధం చెయ్యిజారిపోనివ్వకు" అంది అమ్మ ఆదుర్దాగా.

"టీ" త్రాగుతూన్న నాకు కడుపులో వాంతి అయింది.

'వంట్లోబాగాలేదా ఏం?' అని ఆత్రంగా అడిగింది అమ్మ.

'వాళ్ళది చాలా మంచి కుటుంబం వదినెగారూ! మరో పది ఖర్చయినా ఇలాంటి సంబంధాలు వదులుకోకూడదు' అని సలహా యిచ్చింది మా అత్తయ్య.

మేం వుంటున్న ఇల్లు కొనేటప్పుడు ఇలాగే బేరం జరిగింది! మంచి ఇల్లు తూరుపు ముఖం వసారా పెరడూ—వాకిట్లో చోటూ అంతా బావున్నాయి. మరో పాతికైనా పెట్టవా అని అమ్మగొడవ చేసింది.

నేను సంపాదించి కూడ బెట్టిన డబ్బు మా నాన్న ప్రావిడెంట్ ఫండ్‌లో డబ్బునువ్వు ఇదంతా ధారపోసి-నేను ఓ మనిషిని తెచ్చుకుంటే తరువాత—

"అతను పెద్ద ఆఫీసర్ కదా! ట్రాన్స్‌ఫర్‌లు అవుతుంటాయి కదా! ఇంక నేను ఉద్యోగం చెయ్యడానికి వడదు" అన్నాడు మామయ్య.

"చెయ్యకపోతే ఏం వరవాలేదులే, చేసినంత చాలు" అంది అమ్మ.

"వాళ్ళింటి కోడళ్ళెవరూ ఉద్యోగాలు చేయకూడదట! అసలు వాళ్ళెప్పుడూ బయటికిరారు" అంది మా అత్తయ్య.

వాళ్ళున్నంత సేపూ ఆ గొప్ప పురానా సంబంధం గురించి శక్తి వంచన లేకుండా చెప్పారు. వాళ్ళు వెళ్ళాక అమ్మపోరడం మొదలైంది.

"మీరు వెళ్ళి వాళ్ళని అడిగి రండి" అంటూ.

"ఆదివారం వెడతాలేవే. అతనూ ఇంట్లో వుంటాడు" అన్నారు నాన్న.

"ఆదివారానికింకా నాలుగు రోజులు వ్యవధి వుంది. శనివారం వెడితే మద్రాసు రాత్రికి చేరతారు. ఆదివారం పెళ్ళి కొడుకుని చూస్తారు.

శనివారం నాన్న టికెట్ కొనడానికి బయలుదేరుతూ "నేను స్టేషన్‌కి వెడుతున్నా చిట్టీ" అన్నారు.

"వద్దు నాన్నా" అన్నాను నేను.

"ఏం?"

"నాకు పెళ్ళి చేసుకోవాలని లేదు."

"అదేం?"

"పెళ్ళి చేసుకోవాలి అనిపించినప్పుడు అప్పుడు...." అని ఆగాను.

"అప్పుడు సంబంధాలొస్తాయా?" అంటూ అక్కడికొచ్చింది మా అమ్మ.

"ఎవరైనా మంచి మనిషి నాకు కనిపించినప్పుడు పెళ్లి చేసుకోవాలి అనిపించినప్పుడు."

అమ్మ మాటలు ఇక నేను వినలేదు. నాన్న చెప్పులు విప్పడం మాత్రం చూశాను. ఇన్నాళ్ళు ఇదమిత్థంగా లేని ఆలోచనలకి ఇప్పుడొక మార్గం కనిపించినట్లనిపించింది. మబ్బులన్నీ వర్షించి ఎండపొడ వచ్చినట్లనిపించింది, పలక నిండా గీసిన పిచ్చి గీతలన్నీ చెరిపి ఒకే ఒక్క సరళ రేఖ గీసినట్లనిపించింది.